

สังเคราะห์ งานวิจัย

ฉบับเดือนเมษายน
ประจำปี 2561

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์มาศ สุขภักดิ์
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สังเคราะห์วิจัยและพัฒนา มีบทสังเคราะห์งานวิจัยที่น่าสนใจ มาฝากผู้อ่านทุกท่าน.....
ฉบับนี้เป็นงานวิจัย เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา”

เป็นผลงานวิจัยของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์มาศ สุขภักดิ์ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ปีงบประมาณ 2560 ซึ่งงานวิจัยดังกล่าว มีแนวคิดมาจาก การนิเทศภายในสถานศึกษามีความสำคัญและจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพของครูผู้สอน เนื่องจากบุคลากรในสถานศึกษาเป็นผู้ที่รู้ปัญหาและแนวทางการพัฒนาได้ดีที่สุด จึงจำเป็นที่ต้องร่วมมือกันวางแผน ร่วมกัน ปฏิบัติการนิเทศและร่วมมือประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมคิดในการวิจัยตามแนวคิดของ กลิคแมน (Glickman) ใน 5 ด้าน ประกอบด้วย การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ การพัฒนาหลักสูตร และ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ในชั้นเรียน ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะดำเนินการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครู โดยใช้กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบความคิดในการวิจัยโดยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา และนำไปสอบถามผู้บริหาร สถานศึกษาและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2560 จำนวน 335 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ในประเด็นการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความเป็นไปได้ ในทางปฏิบัติและมีความสมบูรณ์ได้กำหนดผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ประกอบด้วย สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ สถานศึกษาละ 5 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 15 คน เกี่ยวกับการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 การสรุปและนำเสนอรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยจัดทำเป็นรายงานผลการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย พบว่า

1. ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง โดยการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้รับการนิเทศสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ การจัดหาตำรา เอกสาร หนังสือต่าง ๆ ให้ศึกษาค้นคว้า การให้คำปรึกษา แนะนำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การศึกษาดูงานทั้งในและนอกสถานที่ ผู้นิเทศให้ความรู้ ความช่วยเหลือ และเป็นพี่ที่ปรึกษาได้ จัดลำดับความต้อการและความจำเป็นที่ต้อการพัฒนา ปรับปรุงร่ง นำประเด็นที่เป็นจุดเด่น จุดด้อย มาวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาปรับปรุงร่วมกัน
2. ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม โดยการปฏิบัติงานที่เน้นการสร้างหรือพัฒนาทีมงาน การให้ความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ให้กับสมาชิก วิธีการทำงานโดยยึดวัตถุประสงค์ของกลุ่ม วิธีการทำงานโดยยึดบทบาทของสมาชิก ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหากระบวนการทำงานเป็นทีม ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาระบวนการทำงานเป็นทีมและบทบาทในการเป็นทั้งผู้นำและผู้ตาม
3. ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ โดยการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้รับการนิเทศมีความรู้ ความเข้าใจ ในวิชาที่สอน หลักการและเทคนิคการสอน ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้รับการนิเทศมีความรู้ ความเข้าใจในผู้เรียน ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทำงานร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน ให้ความช่วยเหลือในการจัดหาเอกสาร ตำราต่าง ๆ ส่งเสริม สนับสนุนมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู ส่งเสริม สนับสนุนมีความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริม สนับสนุนมีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพ
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยการการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานในการพัฒนาหลักสูตร มีสื่อการเรียนการสอนที่เพียงพอและเหมาะสม มีการประชุมอบรมเชิงปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร มีเอกสาร ตำรา หนังสือให้ครูศึกษาค้นคว้า มีการประเมินผลหลักสูตรที่ให้ผู้เรียนและผู้ปกครองเป็นผู้มีส่วนร่วม มีการกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการใช้หลักสูตร
5. ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยการส่งเสริม สนับสนุนให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัย สามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหา สามารถใช้การวิจัยในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมอื่น ๆ จัดหาวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้ จัดหาเอกสารเกี่ยวกับการวิจัย สนับสนุนส่งเสริม และจัดหางบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ในการทำวิจัย ให้คำแนะนำและมีส่วนร่วมในการวิจัย

นอกเหนือจากผลการวิจัยดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยมีแนวคิดหรือข้อเสนอแนะเพื่อการขยายผลหรือต่อยอดงานวิจัยที่คาดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อไปคือ ควรส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร สถานศึกษาสามารถนำรูปแบบการพัฒนาคู่มือโดยใช้กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ไปใช้ในการวางแผนพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทในแต่ละสถานศึกษา

ข้อมูลจาก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรียัฒาศ สุบกสิ หัวหน้าโครงการวิจัย หมายเลขติดต่อ 082-2012175

อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ รุจิราษฎร์กุล (คณะวิจัย)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี